

HRCKO

24. siječnja 2025.

Broj 244

ISSN 1821-3758

9771821375004

Dragi čitatelji *Hrcka*

**Što nas očekuje
u 2025.?**

Dančo i disnotor

Zec i magarac

Siječanjske odluke

Snjegović i metla

**Davidov
voćni portret**

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«, Preradovićeve 11, 24000 Subotica

Glavna i odgovorna urednica: Zlata Vasiljević

Urednica izdanja: Željka Vukov

Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković, Marina Piuković, Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Gabrić, Jelena Dulić Bako, Mirjana Crnković-Horvat, Slađana Husak i Petar Tikvicki

Lektor: Zlatko Romić

Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi

Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov

Obrada fotografija: Nada Sudarević

E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs

Viber: 064/65-90-718

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu, javno informiranje i odnose s vjerskim zajednicama

Pred vama je prvi broj *Hrcka* u ovoj, novoj godini koja je pred nama. Sve ono na što ste naviknuli je i dalje tu. Naše stalne rubrike nisu mijenjane, jer i *Hrcko*, baš kao i vi, mora prvo završiti ovu školsku godinu.

Ovoga puta dužni smo i najaviti našu pokladnu zabavu *Hrckov maskenbal*, koji će biti održan 13. veljače za sve učenike u Subotici i okolici, pa i naše vrtičance.

O tome će vaše učiteljice i učitelji, pa i ravnatelji, biti na vrijeme informirani. Nemojte misliti da smo na ostale zaboravili. Ove godine *Hrcko* će se potruditi te običi i sve one koji izučavaju hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture u dogovoru s vašim nastavnicima i ravnateljima škola. Tako da ćemo to tek najavljivati, a vi se spremajte jer znate da *Hrcko* voli propitivati i darivati.

Ono što me u isto vrijeme i razveselilo, ali i rastužilo jesu vaši detektivski odgovori. Niste se baš pokazali u najboljem svjetlu. Puno je vaših kupona stiglo, no mali broj je dao točan odgovor. Znaite zašto? Jer niste pažljivo čitali *Hrcka*. Odgovor na svako pitanje u *Hrckovim detektivima* nalazi se u podlistku, samo je potrebno malo pročitati i pregledati, a ne prepisivati jedni od drugih i onda cijeli razred pošalje pogrešno, ali eto... Blago onima koji su točno odgovorili.

No, dosta gundanja. I nadalje čekamo vaše radove, crteže, stihove, sastave... *Hrcko* se svemu raduje.

Vidimo se na maskenbalu i u školama.

Željka

Jeste li vidjeli nekada snježnu oluju?

Geografsko područje gdje mi živimo, na sreću, zaobilaze mnoge prirodne nepogode. Tako nam posljednjih godina prolaze zime bez i jedne snježne oluje. Sigurna sam da mnogi od vas nisu nikad doživjeli snježnu oluju, a budući da smo još uvijek u godišnjem dobu kada se ona može očekivati, naučit ćemo ponešto o njoj kako nas ne bi zatekla nespremljene.

Što je snježna oluja, nije teško zaključiti iz njezina naziva – to je vremenska pojava kada snijeg pada i nosi ga jak vjetar za vrijeme čega je vani slaba vidljivost od mnoštva »brzih« snježnih pahulja. Tijekom snježne oluje jak vjetar ne samo da nosi snijeg koji pada, već podiže s tla i onaj koji je već pao, što se naziva vijavica.

Znate li što je snijeg i kako nastaje?

Voda na Zemlji neprestano kruži. U atmosferi se vodena para diže i hladi. Voda tada prelazi iz plinovitog u tekuće stanje u obliku sićušnih kapljica koje sačinjavaju oblake. Oblaci se raspadaju i ispuštaju vodu u raznovrsnim oblicima koje zovemo padalinama. Te padaline mogu biti kiša, tuča i snijeg. Padaline u obliku snijega su vodene kapljice koje se zaleđuju na gornjem dijelu oblaka i padaju na hladno tlo, gdje je temperatura niža od 0 stupnja Celzijusa.

Na našem području kiše, nebitno padaju li ljeti ili zimi, nastaju topljenjem snježnih pahuljica! Snijeg koji se ne otopi i u obliku pahulja stigne do površine zemlje možemo vidjeti kada je temperatura zemlje hladna, ispod nule. Ako snijeg padne u zrak koji je iznad točke smrzavanja, iznad nule, dolazi do susnježice (mješavine kiše i snijega).

Kao što ne postoje dva ista čovjeka, tako ne postoji niti dvije iste pahulje snijega! Kada se voda zamrzne, njene molekule se vežu u plosnati šesterokutni kristal, s četiri dulja i dva kraća kraka. Kako se druge molekule vode hvataju za njegove krakove, kristal se povećava.

Iako je vani lijepo kada pada snijeg i svi ga jedva čekamo kako bismo pravili snjegoviće, snježne oluje znaju biti veoma opasne. Prekidaju normalno odvijanje života zatrpavajući ceste i kuće snijegom kojega je nanio vjetar, a mogu prouzročiti i ljudske žrtve.

Što nas očekuje u 2025.?

Pouzdamo da će i ova nova, 2025. godina biti puna aktivnosti i mogućnosti. Najavljujemo samo neke, a ostatak i detalje pratite na *Hrckovim* stranicama u tjedniku *Hrvatska riječ* kao i u podlistku *Hrcko*. Bit ćemo uz vas i u 2025. godini.

SIJEČANJ

- zimski raspust
- zimska druženja (oratorij, klizanje, gošćenja kod prijatelja i rodbine...)
- prva, školska razina kviza *Čitanjem do zvijezda*

VELJAČA

- *Hrckov maskenbal*
- razna prela, balovi, maškare...
- počinje kviz *Čitam i skitam*

OŽUJAK

- počinje korizma, pobožnost križnog puta
- županijsko (međuškolsko) natjecanje *Čitanjem do zvijezda*
- dan hrvatske zajednice u Srbiji – Sveti Josip

TRAVANJ

- Uskrs
- polivači
- izvlačenje nagrada za kviz *Čitam i skitam*

SVIBANJ

- razne ekskurzije, druženja, putovanja
- nacionalna razina kviza *Čitanjem do zvijezda* u Čakovcu
- Smotra dječjih pjevača i zborova – Subotica

LIPANJ

- *Dužijanica malenih*
- Dan hrvatske zajednice u Srbiji – dan rođenja biskupa Ivana Antunovića i dodjela priznanja najuspješnijim učenicima u nastavi na hrvatskom jeziku
- Ljetna škola hrvatskog jezika, kulture i duhovnosti – Cres

SRPANJ

- seoske dužijance i *Takmičenje risara*
- natjecanje u pucanju bičevima
- ljetni oratorij

KOLOVOZ

- Ljetna škola hrvatskog jezika, kulture i duhovnosti – Prvić
- Etnokamp
- *Čikerijada*

RUJAN

- počinje škola
- prijem prvašića u školama, HNV-u...
- subotnji oratoriji

LISTOPAD

- Dječji tjedan
- program »Narodna književnost u školi« (*Dani hrvatske knjige i riječi – Dani Balinta Vujkova*)
- Dan hrvatske zajednice – Dan rođenja bana Josipa Jelačića

STUDENI

- Pokrajinska smotra recitatora na hrvatskom jeziku
- Vjeronaučna olimpijada
- *Holywin*

PROSINAC

- advent i mise zornice
- Sveti Nikola, Materice i Oce
- Božić i Nova godina

B. I.

Ivana Vlahek

Prvi pljesak

Nije lako biti dijete, ali nije lako biti ni roditelj. Roditelji ponekad za-
borave da su bili djeca. U velikoj strci koju svakodnevni život nosi
dogodi se da nemaju uvijek vremena za svoju djecu, da ih ne razumiju
kada imaju neki veliki problem, jer on jeste veliki za dijete ili kad imaju
neki važan događaj, jer to je doista važan događaj. Tako je bilo i s Iva-
nom. On je žarko želio nastupiti na natjecanju *Prvi pljesak*, ali... ne želim
ti odati kako je to završilo. Samo ću spomenuti neke okolnosti u kojima
se odvija zamršen Ivanov život, kao brojne mukotrpne probe, ljubavni
problemi, roditelji koji ga, naravno, ne razumiju i nemaju vremena, frka
u školi, djed koji je bolestan i da ne nabrajam više. Je li moguće uspjeti,
ostati sabran i usredotočen na cilj? Doznajte sami. Svakako pročitajte
knjigu jer je veoma interesantna, a uz to i duhovita.

STIHOJUPCI

Kad zazimi

Kad zazimi
zahladi
i smrzne,
kad se zima hvalit
drzne,
pa sve smlati u dahu,
sve živo živi u strahu...

Stabala spodobе gole
na vjetru kleče i mole...

More zarobljeno u ledu
ko pčela u kapi smole...

Školjke se čvrsto sklope,
trpe,
kao ljudi kad stisnu zube...

Galebovi se od studeni ježe
i pernatog kiši čude...

Vjekoslava Huljić

NAŠE RIČI

Dančo i disnotor

»Dida, dida! Kad će bit disnotor?«, pita mali Dančo didu svaki put kad ga zove na telefon.

»Dančo, derane dragi, dočekaj da dogovorimo.«

»Dobro, dida, samo mi javi na vrime!«, odgovara Dančo i spušta slušalicu.

Gustira dida šta to njegov malog unuka toliko dira kad će bit disnotor? Pa, on još ne ide u škulu, pa ima vremena kad god bilo, mož uvek doć.

Zove dida Dančine baću i nanu, a ni oni ne znaju odgovor.

Pito već i Danču, a mali kaže: »Pa dida, kazli ste da ću ja na disnotoru nadvat divenice, al da sad već možem i svinče držat za rep, pa sam gustiro to je tušta posla, bar za dvojicu. Zvao sam pajtaša iz vrtića da pomogne i pristo je. Samo, on je drimalo veliko, pa da mu javim na vrime da za ujtru navije budilicu«.

DANČO – muško osobno ime, Danijel

DISNOTOR – kolinje, svinjokolj

DIVENICA – kobasica

GUSTIRAT – 1. razmišljati, domišljati, 2. uživati (okusom, opipom)

DRIMALO – dremljiv čovjek

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković-Horvat

Pisanje **mjesta** i **datuma**

U pisanju dokumenata odraslima je jako važno bilježiti mjesto i vrijeme kad je neki dokument postao služben. Stoga, postoje pravila kako je pravilno pisati mjesto i vrijeme. Ako želimo rečenicom reći gdje i kada je nešto pisano, važno je upamtiti da nam u tom slučaju ne treba zarez. Na primjer, pravilno je U Zagrebu 12. ožujka 2024. Međutim, ako želimo samo navesti mjesto i vrijeme, a ne bilježiti kao rečenicu, onda nam je zarez jako važan da to mjesto i vrijeme odvoji. Tako je pravilno napisati Zagreb, 12. ožujka 2024. Mjesec smijemo pisati arapskim ili rimskim brojem, ali ipak je bolje, kad god je moguće, napisati naziv mjeseca. Važno je upamtiti da se piše siječnja, veljače, ožujka itd. umjesto siječanj, veljača, ožujak itd. zato što je datum koji pišemo ustvari skraćena od punog naziva 17. dan mjeseca ožujka. Također, osim ako se od nas ne zahtijeva, nule se u datumima ne zapisuju, dakle pravilno je napisati 17. 3. 2024. umjesto 17. 03. 2024.

Zaokruži slovo ispred točno napisanog mjesta i datuma.

- a) Subotica 14. 02. 2025.
- b) U Subotici, 14. veljača 2025.
- c) U Subotici 14. veljače 2025.
- d) Subotica, 14. 02. 2025.

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Njihovo vrijeme tek dolazi.

O njima će se tek pričati.

Oni su toliko brojni da održavaju vlastite cjelovečernje godišnje koncerte, a to ne može svatko.

Oni su veseli, razigrani i raspjevani.

Oni su Dječji folklorni ansambl HKC-a *Bunjevačko kolo* iz Subotice.

Upoznajmo ih.

Dječji folklorni ansambl HKC-a *Bunjevačko kolo* iz Subotice

- Društvo je nastalo 1970. godine. Folklorni odjel djeluje od samog početka, a ubrzo je formiran dječji folklorni ansambl koji i danas aktivno radi.

- Glavna zadaća im je izučavanje folklorne baštine prije svega bunjevačkih Hrvata, kao i svih drugih naroda koji žive na ovim prostorima te predstavljanje folklora na sceni.

- Dječji folklorni ansambl trenutčno broji 80 članova u dobi od 5 do 14 godina. Dakle, ima ih od vrtića do kraja osnovne škole.

- Toliko ih ima da su podijeljeni u tri skupine.

- *Predizvođački ansambl* ima probe ponedjeljkom, srijedom i petkom od 19 do 20 sati, *Dječja skupina* se okuplja utorkom i četvrtkom od 20 do 21 sata dok *Početna skupina* dolazi u Centar utorkom i četvrtkom od 19 do 19.45 sati.

- Voditelj Dječjeg folklornog ansambla je **Nemanja Sarić**, ali s njima po potrebi rade i **Ines Bajić** (pjevanje) te **Marin Jaramazović** (folklor).

- Nastupaju na raznim manifestacijama u Subotici i okolini, ali i po Hrvatskoj.

- Organizatori su i nosioci *Dužijance malenih*.

- Možete ih pratiti i na društvenim mrežama (Instagram i FB).

- Imate sreće, baš sad u siječnju primaju nove članove. Mada kažu da se, ako želiš, može upisati tijekom cijele godine.

- Poruka članova Dječjeg folklornog ansambla HKC-a *Bunjevačko kolo* iz Subotice:

Budući da ove godine obilježavamo 55 godina postojanja Centra imamo mnogo planova i novih projekata koje još ne bismo htjeli otkrivati, ali najavljujemo da će godina biti izuzetno aktivna. Stoga svi vi koji želite bolje upoznati našu tradiciju, osamostaliti se, putovati i družiti, slobodno nam se pridružite. Čekamo vas.

B. I.

8

siječanj 2025.

Mali ekolozi

Eko zabava!

1. Ema je napravila izazov SEDAM DANA ZABAVE i odredila da svatko mora smisliti zajedničku zabavu – svima zanimljivu i naravno ekološku! – u trajanju od 4 školska sata (bez odmora).

PITALICA: Koliko će trajati jedan IZAZOV, a koliko svih sedam i to: koliko u minutama, a koliko u satima?

2. Kruno je uvijek gladan pa je smislio izazov »voćnih ili povrtnih salata«: svatko je donio pol kilograma voća i pol kilograma povrća, te su svi skupa u kuhinji Krunine mame napravili slatke i slane zdrave zakuske! Nakon pranja, rezanja i aranžiranja voća (jabuka, mandarina, banana, kruška, kivi, nar, ananas) i povrća (rajčica, paprika, mrkva, krastavac, ke-leraba, kikiriki, masline) svi su u slast jeli i slano i slatko! PITALICA: Koliko je sedam prijatelja skupa pojelo voća, a koliko povrća u svojim salatama (u kilogramima)?

3. Oskar, koji uvijek voli nešto vani raditi, odabrao je IZAZOV DAN POSLIJE Kruninog: odlučili su u Oskarovom dvorištu od otpadaka od salate pripremiti i napraviti kompost – odlaganje prirodnih otpadaka kako bi se dobila plodna zemlja. Ema je donijela drvene lade za kompost, Kruno je donio kore od voća, Oskar je nakupio zemlje, Lazar je skupio lišća, Olja je donijela alat za rad, Zdravko je donio zvučnik da slušaju glazbu dok rade, a Ivana je donijela fotoaparati i sve poslikala. PITALICA: Tko se najviše umorio?

4. Lazar je smislio izazov skupljanja reciklažnog materijala: svatko je trebao donijeti 3 plastične boce, 3 tegle, 2 limenke i 2 plastična čepa. Skupa su to skupili u 5 vreća i napravili plan kako će nositi u reciklažni centar kad nakupe 700 predmeta za reciklažu. PITALICA: Za koliko dana će skupiti toliko predmeta ako su odlučili doma i u susjedstvu skupiti toliko svakoga dana?

5. Olja je odredila IZAZOV DRUŠTVENIH IGARA, bez mobitela. Bilo je sjajno, jedino nemaju nikakav zapis o ovom izazovu. PITALICA: Zašto nemaju ni fotografije, ni videa?

6. Zdravko je napravio IZAZOV EKO OLIMPIJADU: svatko je trebao pol sata voziti bicikl, zatim se u parku igrati pokretnih igara (vije, baze, uleti-izleti i sl.), onda šetati (gurajući bicikle) do Zdravkove kuće, gdje su pol sata plesali uz JUST DANCE. Za »odmor« su pol sata igrali ACTIVITY i na kraju su pol sata pričali viceve. PITALICA: Koliko je aktivnosti imala njihova EKO OLIMPIJADA?

7. Ivana je uradila IZAZOV DONIRANJA ODJEĆE – svi su kod nje donijeli po jednu veliku vreću odjeće koja je u njihovom ormaru višak. Sve su lijepo složili i poslije skupa odnijeli u Caritas. PITALICA: Koliko su vreća odjeće donirali za potrebite?

KOJI SE IZAZOV TEBI NAJVIŠE SVIĐA? Pokušaj i ti napraviti jedan s drugarima!

Vesna

Rješenje: 1. Jedan izazov će trajati 180 minuta ili 3 sata; a sedam izazova 1260 minuta ili 21 sat. 2. Donijeli su i pojeli približno 3,5 kg voća i isto toliko povrća. 3. Svi! Jer, svi su vrijedno radili. 4. Skupit će 700 predmeta za 10 dana. 5. Zato što nitko nije ni ponio mobitel! 6. EKO OLIMPIJADA je imala 6 aktivnosti. 7. Naravno, pošto je svatko od njih sedmero donijelo po jednu. 7.

Zec i magarac

Sastalo se čitavo društvo: tu je jarac i magarac, zec namigec, mačkica prešlica, čelica medica, pućak blebućak, svinče i marvinče, i sve što lovi i pase – samo nije tu prase jel ono burla za se.

Ko je počeo da je, samo su jedared svi udarili u falu. Jarac svoje rogove ne da ni za zlatne vile, mačka ne zna za veće blago od oštri noktiju, lisica pamet diže do neba – i tako svaki svoje fali.

Jedared ostali samo magarac i zec.

Čime će se dičit magarac!

Čičkom se rani, repom od muva brani, spore noge i pameti – ajd, šta da kažeš da si magarac?!

Da je pametan – baš ništa. E, al najedared se ko dositio.

– Sve vaše nije ništa nuz ono što ja imam. Križ na leđima ko što je urasto meni i svakom mom bratu ko još ima na svitu?

Niko! Svi začutili i samo misle: vidi magarca kako nam je iznenada začepio usta, a ko bi se nado od njega!

Ni lisica se nije dositila kako bi drugačije zataškala sramotu već će na sirotog zeca:

– Ajde, gukni golube, tebe još nismo čuli.

U zeca i tako malo srce, a još kad je vidio kako magarcu niko ne zna ni bekni, samo se zavuko u travu i pokrio ušima.

Magarcu nema boljeg tamjana pod nos. Vidi, tu dičnijeg i pametnijeg nema.

– I od njega bi imali šta čuti! Manite se sirotog zeca namigeca. Šta on zna! Samo striže ušima i biži.

Nije mu dosta što je najdičniji, on će se i rugat.

Magarcu se osladilo, al je svima zagorčilo – najviše teti. Ona će zecu u pomoć.

– Magarče, što kažeš ne lažeš, al da zec i zna bižat ko niko živi to je sveto.

– Ko – on?! Možda zna bolje trčat od svi vas, al od mene ni to ne zna bolje.

Magarcu ušla krv u glavu.

To se traži. Teti liji je već proradila pamet makar još nije dorasla do neba.

– Baš da vidimo – teta vaća magarca za rič i ne da s puta.

Mora da se to dopalo i zecu, jel se iznenada propo, naerio uši, brkove umiva pridnjim nogicama.

– Kreći, leđinom ako ćeš s vitrom, ako ćeš pod vitar.

– Zec samo toliko veli i kad se onda ošinio leđinom, magarac je mogo za njim, samo da je imo kada. Ode zeko pa se vrati i sve u kolubar optrčava magarcove noge i opet otrče ispid njega.

Magarac bakti i dakti, al se još ne da od sramote.

Tako je išlo dok je išlo, al jedared – sramota el nije – magarac više nije ostio noge. Poljubio leđinu i dalje ni makac!

– Šta je, šta je, da nisi ti taj junak u trčanju? A lipo si pao, makar imaš križ na leđima što ga niko nema.

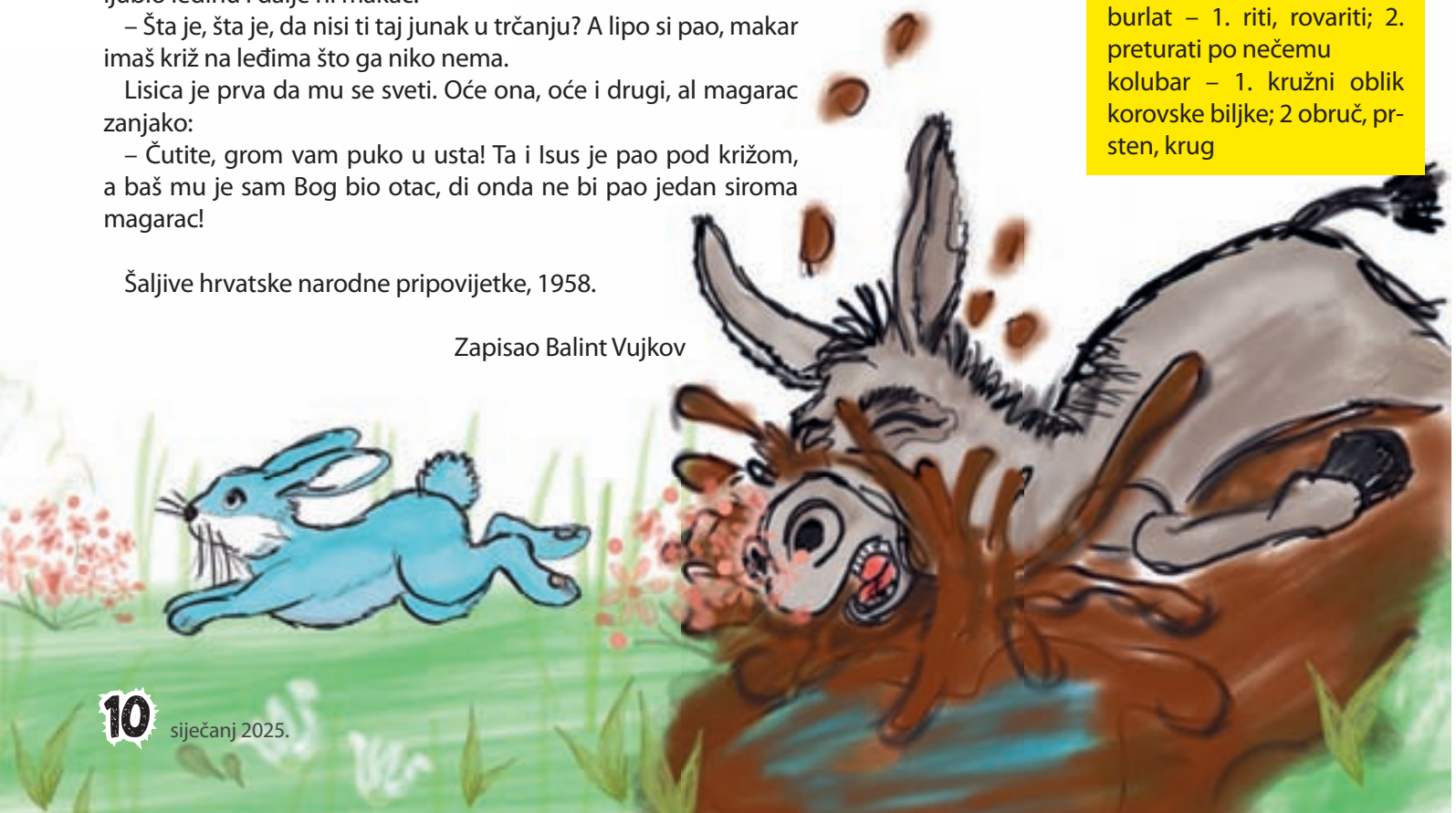
Lisica je prva da mu se sveti. Oće ona, oće i drugi, al magarac zanjako:

– Čutite, grom vam puko u usta! Ta i Isus je pao pod križom, a baš mu je sam Bog bio otac, di onda ne bi pao jedan siroma magarac!

Šaljive hrvatske narodne pripovijetke, 1958.

Zapisao Balint Vujkov

Tumač
burlat – 1. riti, rovariti; 2. preturati po nečemu
kolubar – 1. kružni oblik korovske biljke; 2. obruč, prsten, krug

														
A	B	C	Č	Ć	D	Dž	Đ	E	F	G	H	I	J	K
														
L	Lj	M	N	Nj	O	P	R	S	Š	T	U	V	Z	Ž

ZAVOLIMO PSALME!

Upoznajući psalme, upoznajemo i dobroga Boga. Lijepu sliku Boga koji je naš dobri pastir pokazuje nam psalam 23. Među današnjim vjernicima i djecom ovo je jedan od najpoznatijih psalama koji se često i pjeva. Iz njega učimo da nam Bog daje sve što nam je potrebno, daje nam mir i snagu da se ničega ne bojimo, štiti nas i njegova ljubav je uvijek uz nas.

Kada otkriješ redak ovoga psalma zalijepi ga u svoju KNJIŽICU PSALAMA i zamoli roditelje da zajedno pročitate psalam 23 u cjelosti.

!

Antonija Ivković
Ivandečić, 4.4 –
OŠ Matko Vuković,
Subotica

Benjamin Lišić, 1.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Lucija Šafarik, 3.r –
OŠ Sremski fron, Sot

Ema Dekić, 2.r –
OŠ Može Pijade, Breg

Katarina Vukmanov Šimokov, 4.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Marija Ivanković Radak, 3.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Mia Dulić, 1.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Nikolina Petrekanić, 2.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

Stela Bašić Palković, 1.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Lea Kovač, 2.b –
OŠ Vladimir Nazor, Đurđin

Nikoleta Čović, 4.b –
OŠ Vladimir Nazor, Đurđin

Stefan Pletikosić, 1.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Paula Tumbas, 2.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

Tereza Dulić, 4.b – OŠ Vladimir Nazor, Đurđin

Jedva čekam raspust, jedva čekam Božić, joj kako ću se zabavljati, svugdje ću ići... Da, BAŠ! Svi su to pričali, a sad – GAMING TIME! Svi, ali baš svi igraju igrice na mobitelu ili kompu.

Naravno, postoje i pauze od igrice, kao spavanje, jelo, poneki dolazak gostiju ili odlazak u posjet nekima. Samo, ipak je najčešće – digitalno opuštanje. Tako

i kokice. Ona je čarobnica u kuhinji i onda u kokice doda neke začine. Bolje su nego čipsi i slično, al zaista! Sol, paprika, vegeta, origano... Ponekad upita želi li tko slatke kokice, ali u našoj kući – to ne prolazi. Ipak, vjerujem da će jednom i to ona isprobati!

Jednom sam se tako lijepo ušuškao pod dekiću i gledali smo film *Nacionalno blago*, koji moj stariji brat jednostavno obožava gledati. Meni je taj film pomalo dosadan, jer nekad nešto i ne razumijem, a on mi baš nema volje objašnjavati. Ali,

kokice mi nisu dosadne, osobito jer je mama donijela i sok. Moju zdjelu sam ispraznio i lagano utonuo u san...

Sanjao sam strašan san! Neki

zlikovci me jure da mi otmu mapu s blagom, ja ju nosim i bježim i kad su me gotovo ulovili, odlučim: bolje ću je i pojesti, samo da je oni ne dobiju! (Priznajem, ideja jest glupa, ali, tko je baš uvijek, čak i u snu, najpametniji?) Da-

kle, u snu gužvam mapu i stavljam je u usta, sve ruku podižem i diram zube, a nešto gundam. U trenu, budi me mama: »Luka, što ti je? Probudi se«. Počela me drmusati i ja se probudih.

Zamislite, zaglavila mi se kokica u zubu i nisam je mogao izvaditi, pa sam to sanjao! Kaže mama da se to često događa, a ja ne znam. Znam samo da ću sljedeći put prvo istrljati zube poslije kokica, pa onda pustiti da zadrijemam.

Otišao sam oprati zube i u to (već je film bio završio, yes!) je došao Martin i kazao: »Alo, malac. Idem na klizanje. Hoćeš sa mnom?«.

Nisam odmah odgovorio, gledao sam ga u zrcalu. Moj stariji brat i ja. Baš nemamo puno zajedničkog, sem šašavog čuperka, za koji mama kaže da smo naslijedili od djeda.

»Ajd, može. Al nemoj plakati ako te pobijedim u brzinskom.«

Lupio mi čveger i rekao: »Još sanjaš, malac«.

Otišli smo i na klizanju je bilo sjajno! Utrkivali smo se par krugova i dobro – bio je brži, ali samo zato što je stariji pa ima dulje noge!

Tada je došlo još društva. Martin je otišao sa svojim drugarima, ali me je onako krišom pitao: »Ok ti je da sad odem malo s njima?«. Budući da to nikad ne čini, začuđen sam rekao: »Ma da. Idi samo, vidimo se poslije«. Taman mi je došlo super da se malo odmorim, jer, ako ćemo iskreno, ja baš nisam neki klizač. Išao sam kupiti čaj i sreo sam Klaru iz škole, koju nisam vidio od početka raspusta. I ona je bila sama, pa smo klizali skupa i odlično je bilo.

Zaista, vrijedi nekad ustati i poći van i kad ti se ne ide baš – to je moja siječanska odluka!

Vesna Huska

Tajne o spavanju

– Buđenje! Zakasnit ćeš u školu! Požuri!

Ovim je rečenicama mama Ruža u posljednjih tjedan dana budila sina Branka. Otkako su se preselili u novu kuću, spavao je malo, prekratko, a ujutro bi spavao ko klada. Mama je promatrala neko vrijeme svog miljenika ne stvarajući paniku, ali jutarnje buđenje postalo je horor akcija. Ne samo da ga je bilo teško podignuti iz kreveta, već nije otvorio oči niti se obukao u narednih pola sata, a to je značilo da kasni u školu. Tako je buđenje vidjela majka, naravno kada je radila u popodnevnoj smjeni. Pa Branko je već velik dečko, ide u peti razred, postao je samostalan i ne treba ga buditi, podsjećati na obveze. Sve je to bilo svladano do kraja četvrtog razreda. Istina, donedavno su živjeli kod mamine mame, a kod bake je bilo vrlo zabavno i odlaziti u krevet i izlaziti iz njega. Baka je često imala ulogu dobrog čuvara svog jedinog unuka pa ga je pratila u večernjim ritualima, od večere, gledanja crtića pa sve do molitve anđelu čuvaru... Jutarnji uranak išao je uz zvuke radija, jer baka i djed počinju dan jutarnjim vijestima i veselom glazbom. Našao se na stolu topli kakao, spremjena užina za školu.

Nakon povratka u školu, poslije školskih praznika, koncentracija učenika nije bila na visini, no to se polako uhodavalo. U tome ni Branko nije bio iznimka. Dok je razrednica u početku samo upozoravala »kasnitelje«, nakon mjesec dana počela je upisivati kašnjenja. Branko je imao najveći broj izostanaka te je morala poručiti roditeljima, a kako će nego preko njega, da što prije dođu na razgovor. Čudila se što ih nema skoro desetak dana. Glasnik poruku nije prenio pa je morala poduzeti i drugi korak, pozvati ih telefonom.

– Oprostite, nismo znali da trebamo doći.

– Da, pretpostavila sam da vam Branko nije prenio poruku. Znae, on ima puno izostanaka zbog kašnjenja na

prvi sat, nekako je razdražljiv, nemiran, zaboravlja pribor, djeluje umorno. Ima li nekih problema kod kuće?

Odgovor je jednako htjela znati i mama Ruža. U srcu je brinula, a javno je pokazivala nadu da će se to brzo riješiti. Stoga je odmah pitala svog golupčića otkud ovakvo ponašanje. Odgovor nije dobila jer ga možda ni on nije znao. I tu se opet pita mamina mama, u toplom gnijezdu u kojem se svi dobro osjećaju.

– Bio mi je Branko – započne baka svoje slovo kćerki – vrlo uznemiren. Nije lako otkrio tajne o svom nespavanju. Trebala su mu dva topla kakaa. Kaže da ne može zaspiti noću, boji se mraka, a često se i budi moker od znoja. Ima neke čudne snove, a ujutro zaspi. Ti to nisi primijetila?

– Jesam, budim ga, ali znaš kako to teško ide. Kada popodne radim, ne vidim kada ide spavati. Ujutro spava kao top, a ja jurim po kući uraditi sve što treba do odlaska na posao.

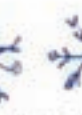

– Dijete moje, znam ja kako je to. Ali, dok ti radiš neka mu otac malo pravi društvo. Znaš li da on gleda televiziju dugo u noć, a potom gleda mobitel pod pokrivačem? To radi jer se boji zaspiti sam u mraku.

Mama Ruža je ozbiljno shvatila riječi svoje majke. Usprkos obvezama, Brankovi roditelji znaju onu narodnu »dogovor kuću gradi« te su donijeli nekoliko odluka. Kada je otac sam s Brankom, skupa večeraju, slijedi gledanje omiljenog crtića, u sobi se uključuje noćna lampa i čita se priča po Brankovom izboru. Na spavanje se ide u određeno vrijeme, a ako je potrebno tata će i duže ostati s golupčićem. Isto će raditi i mama kada radi prijedpodne.

Nakon nekoliko dana vidjelo se da je recept dobar jer je i dijagnoza bila dobra. Moglo bi se reći da je u novoj kući napravljeno novo toplo gnijezdo u kojem se golub nas-pava, lako se budi i sretan ujutro odleti među prijatelje.

Katarina Čeliković

PRIČA JEDNE PAHULJICE

    IMAJU PUUUUNO PRIJATELJICA.
SVE STANUJU U ISTOM . DRŽE SE SKUPA
PADAJUĆI NA ZEMLJU. ZAJEDNO SE ODMARAJU
NA , ,   , SVE DOK IM TO
DOPUŠTA. JEDNOG DANA KAD JE BILO BAŠ HLADNO,
JE PUSTIO   * DA PADAJU I ZAPUHAO JE
JAK . MALU OTPUHAO JE DALEKO
OD NJENIH PRIJATELJICA. SLETJELA JE NA JEDNU
I ZAPITALA SE GDJE SU NJENE PRIJATELJICE.

 JE BILA NA RUCI MAŠE. MAŠA JU JE
DOBRO   , IZBROJILA NJENIH OSAM KRAKOVA I
REKLA: »DRAGA MOJA , JE UPRAVO
ZAVRŠEN, STAVIT ĆU TE NA NJEGOVU «.

 JE NA UGLEDALA SVOJE
PRIJATELJICE   IZ I JAKO SE
OBRADOVALA. »HVALA TI MAŠO !«, POMISLILA
JE I JOŠ PUNO DANA KRASILA .

DRAMATIZACIJA

SNJEGOVIĆ I METLA

Izreži dijelove i složi snjegovića.

SNJEGOVIĆ: MENI TREBA RUKA NEKA,
DA POMETEM SNIJEG S PUTA.
JER U VRTU DJEČAKA MOG
IMA PUNO SNIJEGA TOG!

METLA: UZMI MENE, DRAGI SNJEŠKO,
DA TI SLUŽIM VJEŠTO!

SNJEGOVIĆ: BAŠ MI TAKVA RUKA TREBA,
SKOČI SAD DO MOGA BEDRA!

METLA: EVO STIŽEM, HOP, HOP, HOP
I SKAKUĆEM, SKOK, SKOK, SKOK!

SNJEGOVIĆ: SAD SAM PRAVI ZIMSKI STVOR,
MOŽDA SAM JA MALO SPOR,
AL' POČISTIT SNJEŽNI VAL,
SVOM DJEČAKU ŽELIM SAD!

METLA: SNJEGOVIĆU, DRAGI MOJ,
SKUPA SMO MI DOBAR SPOJ!
A MRKVA I LONAC TVOJ
KRASIT ĆE VELIK DANA BROJ!

V♥LIM VOJV♥DINU

Stigla nam je i nova godina, a s njom i nova pitanja u kvizu o našoj lijepoj Vojvodini. Pa da vas propitam...

1. Koje drvo su mladi supružnici u Vršcu nekada morali zasaditi po nalogu Marije Terezije?

- a) bijeli dud
- b) smokvu
- c) višnju
- d) bazgu

Stari Vršćani pričaju da je **Marija Terezija**, posljednja vladarica Habsburške dinastije, prije dva i pol stoljeća donijela naredbu da mladi supružnici iz Vršca odmah po sklapanju braka, kao simbol vječne ljubavi, zasade po dva komada drveta (odgovorite koja) na putu, koji povezuje taj grad s Belom Crkvom, i da tako doprinesu razvoju svilarstva.

3. Od koje godine se održava tradicionalni rumski vašar?

- a) od 1747. godine
- b) od 1800. godine
- c) od 1847. godine
- d) od 1900. godine

Svakog drugog i trećeg u mjesecu, bez obzira na dan, bio petak, bio ponedjeljak, održava se čuveni Rumski vašar, možda i najveći u državi. Posjeti ga, kažu, i do 30.000 ljudi. Na vašaru se nudi sve, »od igle do lokomotive«.

2. Mali Bosut postao je prvi park prirode na području koje vojvođanske općine?

- a) Šid
- b) Sombor
- c) Bač
- d) Subotica

U veljači prošle godine Vlada Srbije je na osnovu prijedloga Ministarstva zaštite okoliša usvojila Uredbu o proglašenju parka prirode Mali Bosut. Vodotok Bosuta s obalnim pojasom predstavlja ekološki koridor od međunarodnog značaja.

4. Iz kog vojvođanskog mjesta je rodom Lea Vidaković, čiji je kratkometražni animirani film nominiran za Oscara 2025.?

- a) iz Apatina
- b) iz Srijemske Mitrovice
- c) iz Subotice
- d) iz Plavne

Kratkometražni animirani film *Obiteljski portret* hrvatske autorice **Lee Vidaković** dosad je prikazan na više od 120 festivala diljem svijeta, na kojima je osvojio čak 31 nagradu. Nakon što je na festivalu u Guadalajari u Meksiku osvojio nagradu *Rigo Mora* za najbolji međunarodni animirani film, izravno je kandidiran za ovogodišnju nagradu *Oscar* u kategoriji kratkometražnog animiranog filma.

Nova knjiga Ruže Silađev

Djetinjstvo koje ne poznaješ

U nakladništvu NIU Hrvatska riječ izašla je knjiga priča za djecu *Djetinjstvo koje ne poznaješ* autorice **Ruže Silađev**. Zbirka je podijeljena u dvije stilski i sadržajno različite cijeline, prva *U vrtu Beskrajno zeleno* prilagođena je mlađem, a druga *Djetinjstvo koje ne poznaješ* starijem uzrastu. Priče su obogaćene ilustracijama **Adrijane Vukmanov Šimokov** koje vedrim tonovima oslikavaju prizore iz ove zbirke.

Urednica knjige je profesorica hrvatskog jezika i književnosti **Ana Gaković**.

Prvi dio knjige naslovljen *U vrtu Beskrajno zeleno* donosi prizore iz života biljaka, životinja i kukaca u vrtu tijekom proljeća. Kako u pogovoru Gaković navodi, živopisna naracija i kratki dijalozi pletu priče o prirodnim pojavama, imenima cvijeća, prijateljstvu i dobroti.

Druga cjelina po kojoj cijela zbirka nosi naziv *Djetinjstvo koje ne poznaješ* upoznaje čitatelje s prilikama spisateljičnog odrastanja.

Svoj primjerak knjige možete preuzeti u prostorijama NIU Hrvatska riječ (Preradovićeve 11) po cijeni od 700 dinara.

D. B. P.

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor iz prošlog broja:

b) Sretna nova godina

Nagrađeni detektivi:

1. Leon Molnar – OŠ Sveti Sava, Plavna
2. Nataša Horvatski – OŠ Matko Vuković, Subotica
3. Filip Čapo – OŠ Bratstvo jedinstvo, Bezdan
4. Veljko Marčo – OŠ Ivan Milutinovića, Subotica
5. Nikolija Ivakić – OŠ Moše Pijade, Bereg
6. Lorka Batka – OŠ Bratstvo jedinstvo, Bezdan
7. Franka Šabić – OŠ Matko Vuković, Subotica
8. Saša Košec – OŠ Moše Pijade, Bereg
9. Milana Ivošev – OŠ Moše Pijade, Bereg
10. Stefan Pletikosić – OŠ Ivan Milutinovića, Subotica

Nagradno pitanje:

Postoje li dvije iste pahulje snijega?

- a) Da
- b) Ne
- c) Sve su iste

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Skola

Razred

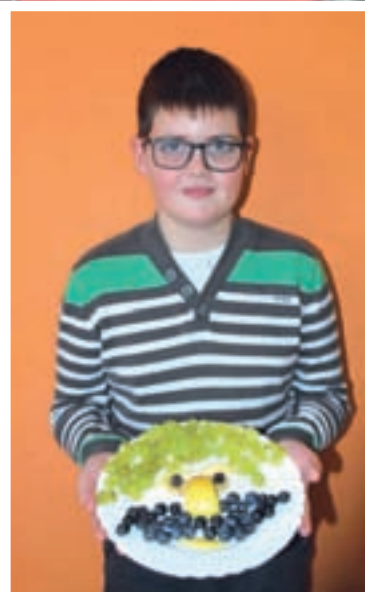
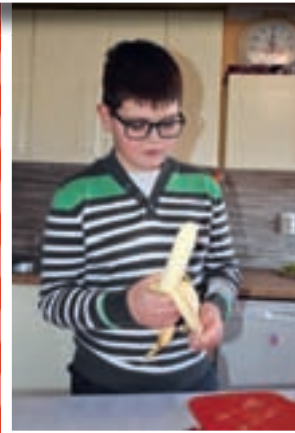
Davidov voćni portret

Priprema:

1. Zrna grožđa izrežite na kolutiće i na tanjuru ih posložite kao kosu.
2. Očistite bananu, izrežite dva koluta i skupa s dvije bobice borovnice postavite ih za oči.
3. Nos, usne i obrve izrežite od jabuke.
4. Ostatak borovnica utrošite za brkove.

Dobar tek!

*Davidov voćni portret za vas je pripremio **David Kovačević**. David pohađa četvrti razred OŠ Matko Vuković u Subotici kao i Glazbenu školu u Subotici gdje svira harmoniku u klasi **Ilijane Lošić** te KIBERone školu programiranja. Voli raditi i igrati se na računalu.*

Vrijeme pripreve:
15 minuta

Potrebni sastojci:

grožđe

borovnica

banana

jabuka

JESTE LI ZNALI?

– Mačići se rađaju slijepi i gluhi, ali osjete vibracije koje pravi njihova mati dok prede. To je znak kada trebaju sisati.

– Nekada su pingvini mogli letjeti.

– Ljame su ljubopitljive, prijateljski raspoložene životinje. Pozdravljanje među ljamama obilježeno je blagim puhanjem jedne na drugu.

– Mužjak kakadua može izgovarati riječi, ali ženka zna samo cvrkutati i pjevati.

– Kako bi mogao saviti malo tijelo u čvrstu bodljikavu loptu radi obrane, jež ima veliki mišić duž cijelog stomaka.

– Paukova svila

je izuzetno čvrst materijal i dokazano čvršća od čelika.

Znanstvenici tvrde kako bi struna paukove svile debljine olovke mogla zaustaviti zrakoplov u lijetu.

– Meduzu čini 95% vode. Ona nema mozak, srce ni kosti, pa ni prave oči.

– Mravojed nema ni zube ni vilicu. Njegov ljepljivi jezik dugačak je preko 30 cm.

MEDVJEDIĆ PADDINGTON U DŽUNGLI

Prepun Paddingtonovog prepoznatljivog miksa duhovitosti, šarma i humora film *Medvjedić Paddington u džungli* prikazuje voljenog nam medvjeda obožavatelja marmelade kako je sada izgubljen u džungli u uzbudljivoj pustolovini s visokim ulozima. Kad Paddington otkrije da je njegova voljena teta Lucy nestala iz doma za umirovljene medvjede, on i obitelj Brown kreću u divljinu Perua potražiti je, a jedini trag do nje je mjesto označeno na zagonetnoj karti. Odlučan u namjeri da riješi misterij, kreće u uzbudljivu potragu kroz amazonske prašume kako bi pronašao svoju tetu, a možda otkrije i jedno od najlegendarnijih blaga na svijetu.

ČOVPAS

Kada vjerni policijski pas i njegov ljudski vlasnik, policijski službenik, stradaju zajedno na zadatku, nevjerojatna, ali spasonosna operacija spaja njih dvoje u jedno i tako nastaje Čovjek pas. On se zaklinje štititi i služiti – ali i donositi lopticu, sjedati, prevrtati se...

U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće riječi: DORUČAK, PASTIR, RUKE, VODIČ, TRGOVAC, VRAT, PALAC, LIJEČ-
NIK, BAKE, ZOO, VJEVERICA, POLICAJAC, KUHAR, GLUMAC, MLINAR,
Preostala slova dat će konačno rješenje. Upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerkke.

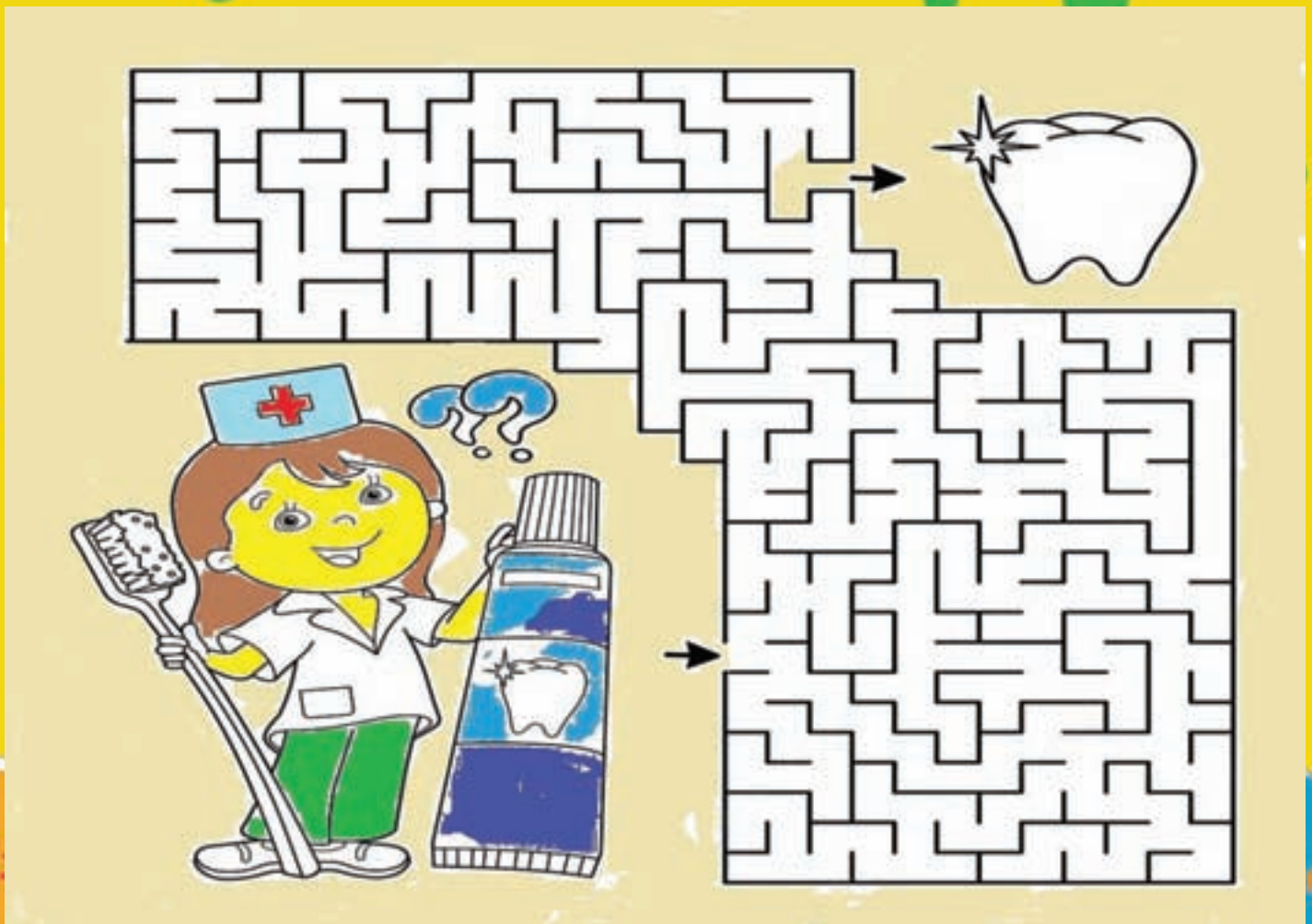
L	C	A	J	A	C	I	L	O	P
I	A	T	A	R	V	V	S	K	C
J	E	C	N	C	O	S	A	K	T
E	R	A	I	D	A	Č	L	R	C
Č	A	R	I	R	U	L	G	U	A
N	N	Č	I	R	E	O	A	R	M
I	I	B	O	T	V	V	A	P	U
K	L	D	A	A	S	H	E	Z	L
T	M	K	C	K	U	A	O	J	G
E	K	U	R	K	E	O	P	A	V

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

Riješi labirint

Krizaljke

Jerke

Ma

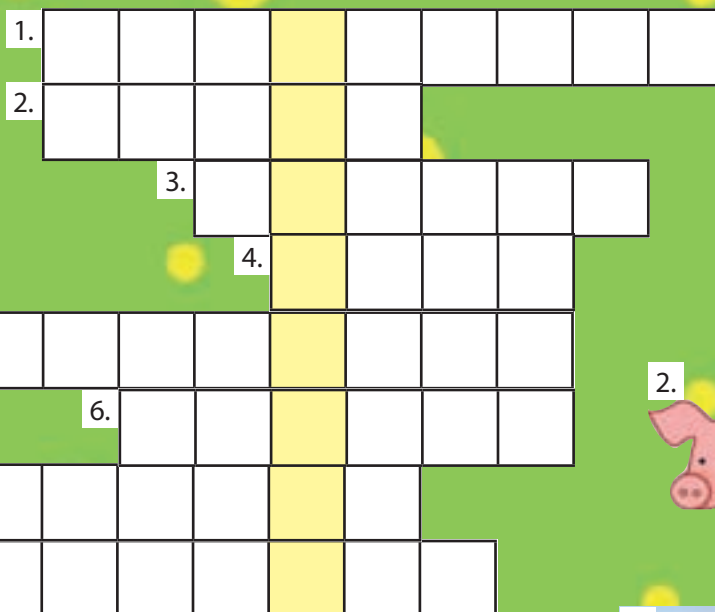
Riješi križaljku prema ponuđenim slikama i u označenim poljima dobit ćeš rješenje.

6.

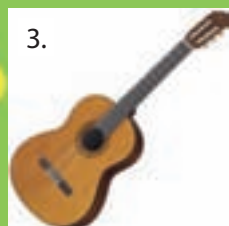
7.

8.

2.

3.

4.

5.

1.

KREATIVNI KUTAK

Slane pahuljice

Potrebno je:

čša

voda

sol

kist – četika

plavi papir (ili neke tamne boje)

Izrada: Rastvoriti žličicu soli u malo tople vode (jedna žličica na 30 ml vode) i promiješati da se potpuno rastvori. Pripremiti papir u obliku kvadrata i crtati pahuljice. One uglavnom imaju paran broj kraka, 6 ili 8, male strelice, točnice i šare oko središta.

Maštajte kako izgleda najljepša pahuljica. Kad se osuši voda, dobit ćete unikatne pahuljice. Njima možete ukasiti prozore, sobu...

M. P.

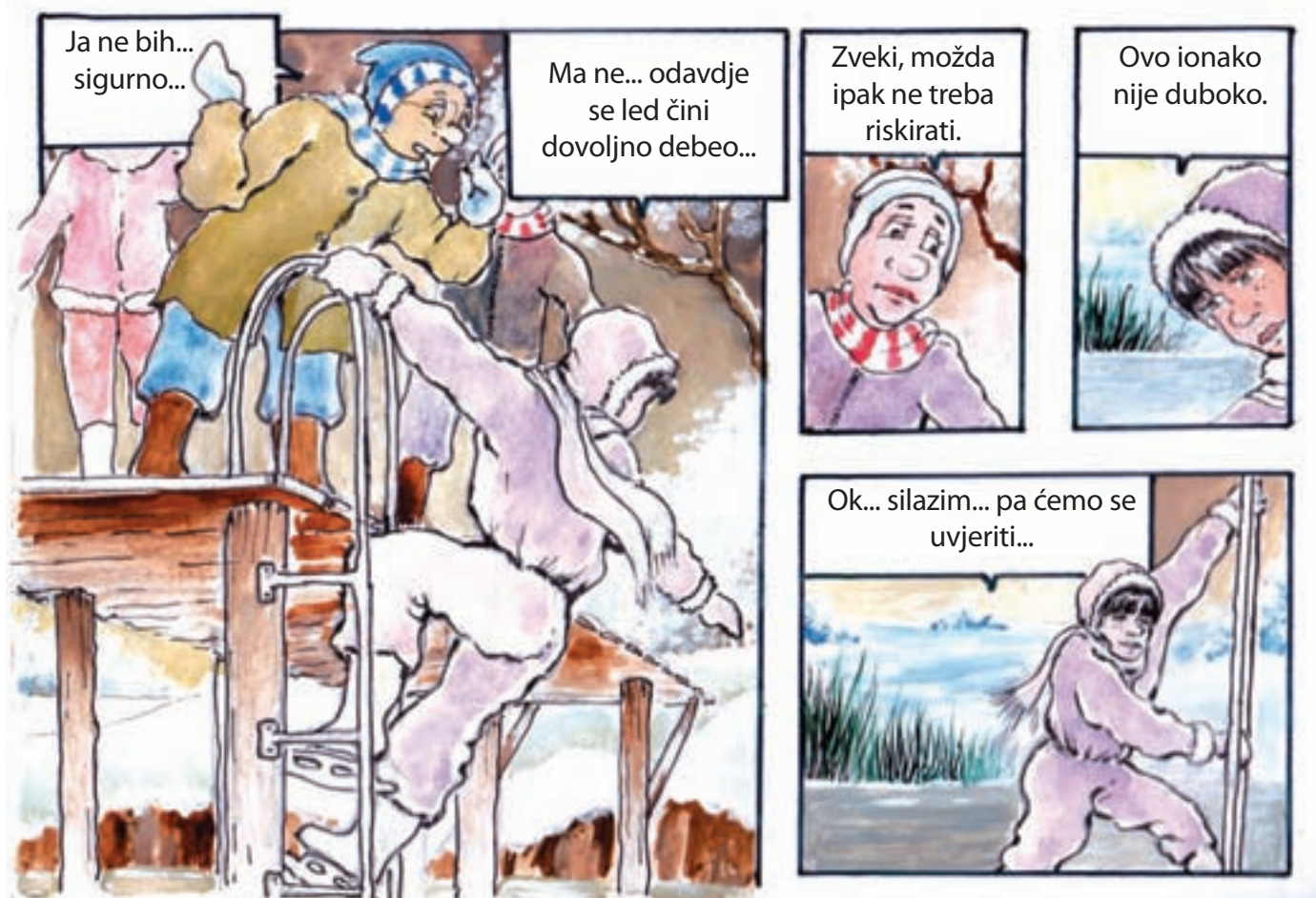
Križaljke

Nije sve kako se čini

Broj 109

Tekst: Slađana Husak

Crtao: Petar Tikvicki

I malo kasnije

